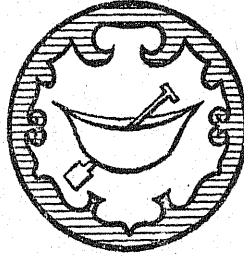

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁÓDZI

Redakcja i administracja
Plac Wolności 1.

Administracja czynna od godz. 9—12 wp.
Redakcja od godz. 1—2 po południu.

Prenumerata: Kwartalnie . Mk. 60.—
Miesięcznie . „ 20.—

Ogłoszenie : Wiersz nonparelowy (trzy szpalty na stronie) Mk. 6.— Przed tekstem Mk. 15.— za wiersz (dwie szpalty na stronie). Drobne 1 marka za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie mk. 10.—

Cena egzemplarza 6 Marek

№. 49 (60.)

Łódź, wtorek, 7 grudnia 1920 r.

Rok II.

Dział Sprawozdawczy

Z obrad Rady Miejskiej.

Protokół

60 (II sesji) posiedzenia Rady Miejskiej.

Łódź, dnia 23 listopada 1920 r.

Komplet radnych: 72. Komplet członków Magistratu: 11. Obecnych radnych: 43. Obecnych członków Magistratu: 9

Posiedzenie otworzył o godz. 8-jej min. 35 wiecz. przewodniczący Rady Miejskiej r. A. Remiszewski, w obecności quorum Rady Miejskiej (52 członków), zaprosiwszy do stołu prezydjalnego rr. sekretarzy: S. Rapalskiego i A. Ute, oraz sekretarza Prezydium, p. P. Rundo, do prowadzenia protokołu.

Przyjęto do wiadomości.

1. Zawiadomienia radnych: Adamskiego, Bińkowskiej, Dudzińskiego, Fichny, Gerhardt, Gulewskiego, Holenderskiego, Kałużyńskiego, Kerna, Kotkowskiego, Kczaneckiej, Pudlarza, Rozenblatt, Sławińskiego, Wajsa, Waszkiewicza, Włodarskiego, Zyberboga i Zyngerowej, usprawiedliwiających nieobecność swą na posiedzeniu w dniu dzisiejszym.

2. Komunikat prezydium, że na miejsce r. Wincentego Sławińskiego, który zrzekł się mandatu, wchodzi do Rady zastępca z tejże listy kandydatów, obywatel Wiktor Jaśniewicz.

3. Odezwę Izby Handlowej Węgiersko-Polskiej w sprawie delegowania do Warszawy przedstawiciela Łodzi celem porozumienia się

z delegacją Izby Handlowej Węgiersko-Polskiej w przedmiocie nawiązania bliższych stosunków handlowych.

4. Odezwę Województwa Łódzkiego, Departamentu, Prezydjalnego, w sprawie otwarcia w Łodzi Niemieckiego Urzędu Paszportowego.

5. Uchwały Magistratu treści następującej:

a. № 1610 z dnia 2 listopada 1920 r.:

„Wobec tego, że inwentarz Teatru Polskiego w Łodzi został, po porozumieniu się prezydium Magistratu z p. dyr. A. Zelwerowiczem, ubezpieczony na sumę mk. 1.000.000.—, przewyższającą wartość tegoż, uchwalono, w związku z odezwą Wydziału Gospodarczego № 4110/20 VIII z dnia 29 października 1920 r., zmieniając § 9 odnośnej umowy, zawartej w dniu 16 czerwca 1920 r., pokrywać z funduszków miejskich połowę kosztów ubezpieczenia wspomnianego inwentarza.”

b. № 1615 z dnia 2 listopada 1920 r.:

„Przychylając się do uchwały № 2b delegacji Wydziału Zdrowotności Publicznej z dnia 28 października 1920 r., postanowiono polecić Miejskiej Aptece Szpitalnej wydawanie członkom Rady Miejskiej oraz rodzinom pracowników Zarządu Miejskiego lekarstw po cenach ulgowych, na zasadzie rozrachunku z kancelarją Rady Miejskiej ewentualnie Zarządem Głównym.”

c. № 1628 z dnia 5 listopada 1920 r.:

„W związku z wnioskiem Wydziału Budownictwa № 6252/20 VI z dnia 3 listopada 1920 r., postanowiono — wobec tego, że posiedzenia komisji, mającej na celu opracowanie warunków konkursu na sporządzenie projektu

budowy „Domu Robotniczego“, nie dochodzą do skutku, z powodu nieprzyszywania dostatecznej ilości wybranych przez Radę Miejską członków — upoważnić Wydział Budownictwa do samodzielnego opracowania warunków odnośnego konkursu, względnie samego projektu, oraz podać treść niniejszej uchwały Radzie Miejskiej do wiadomości“.

d. № 1620 z dnia 8 listopada 1920 r.:

„Na wniosek p. prezydenta A. Rzewskiego postanowiono, w uznaniu zasług ś. p. Aleksandra Napiórkowskiego, posła Sejmu Ustawodawczego i podporucznika Wojsk Polskich, poległego na polu chwały, zakupić plac na starym cmentarzu katolickim w Łodzi, wymurować kosztem Magistratu odpowiedni grobowiec oraz wyasygnować z funduszków miejskich mk. 3.000.— na budowę pomnika“.

6. Odezwy Województwa Łódzkiego, Departamentu Samorządowego;

a. № L. SM. 1302/I — 5, z dnia 6 listopada 1920 r., w sprawie obowiązków w dziedzinie opieki społecznej, spoczywających na samorządach;

b. № L. SM. 1660/1 — I, z dnia 8 listopada 1920 r., w sprawie opinjowania przez Województwo projektów Statutów podatków komunalnych;

c. № L. S. M. 1398/II — 2, z dnia 11 listopada 1920 r., w sprawie uchwały Rady Miejskiej w Łodzi w sprawie udziału Łodzi w pożyczce odrodzenia;

d. № L. S. M. 1404/II — 2, z dnia 15 listopada 1920 r., w sprawie uchwały Rady Miejskiej m. Łodzi, w sprawie stanu aprowizacyjnego w Łodzi;

e. № L. S. M. 1066/III — 20, z dnia 19 listopada 1920 r., w sprawie otwarcia Powiatowej Kasy Oszczędności.

Wybrano:

do Komisji świadców wojennych - r. Abrahama Langlebena (przez akłamację).

Uchwalono.

A. Poza porządkiem dziennym za uznaniem nagłośności:

I. W sprawie podwyższenia poborów nauczycielstwa miejskich szkół średnich.

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 1664 z dnia 12 listopada r. b. postanawia:

1. personelowi nauczycielskiemu miejskich szkół średnich, t. j. Miejskiego Seminarjum Nauczycielskiego, 6-klasowej Miejskiej Szkoły Handlowej, Miejskiego Gimnazjum Męskiego i Miejskich Kursów Pedagogicznych:

a) wypłacać, począwszy od dnia 1 sierpnia 1920 r., po mk. 1:860.— rocznie za godzinę tygodniowo z doliczeniem:

10⁰/₀ płacy zasadniczej za każde ukończone trzecie laty pracy nauczycielskiej lub wychowawczej w szkołach wszelkich stopni, przyczem za liczbę lat pracy nauczycielskiej można pobierać nie więcej, niż 10 dodatków dziesięcioprocentowych, oraz

20⁰/₀ płacy zasadniczej za posiadanie dyplomu uniwersytetu lub innego wyższego zakładu naukowego;

b) przyznać, począwszy od dnia 1 sierpnia 1920 r., dodatki rodzinne w wysokości mk. 100.— miesięcznie na żonę niezarobkującą oraz na każde dziecko do lat 17-tu włącznie, ewentualnie starsze, uczęszczające do średniego zakładu naukowego;

c) podwyższyć z dniem 1 października 1920 r. wysokość wynagrodzenia o 45⁰/₀, t. j. do mk. 2.696.— rocznie za godzinę tygodniowo, utrzymując w mocy stawkę tę do dnia 1 lutego 1920 r.;

d) wypłacić 13-tą pensję na ogólnych zasadach, stosowanych względem wszystkich pracowników Zarządu Miejskiego, w myśl uchwały Rady Miejskiej № B. III z dnia 6 października 1920 r.;

2. podwyższyć w związku z powyższem w wydatkach działu V Zamierzeń Skarbowych Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1920/21-szy:

poz. 1	tyt. III	wydat. o mk.	328.000.—
„ 2	„ III	„ „	286.000.—
„ 1	„ IV	„ „	160.000.—
„ 2	„ IV	„ „	72.000.—

3. wezwać Magistrat do wykonania postanowienia zawartego w p. 2 niniejszej uchwały.

II. W sprawie podwyższenia taryfy za przejazd tramwajami

miejskimi w związku z podwyższeniem pólórów pracowników Kolei Elektrycznej Łódzkiej:

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 1715 z dnia 22 listopada 1920 r., postanawia:

- a) Podwyższyć taryfę dla osób dorosłych
  1. do godziny 9-ej rano do mk. 4.—
  2. po godzinie 9-ej " " " 6.—
- b) Podwyższyć taryfę za korespondencję:
  1. do godziny 9-ej rano do mk. 2.—
  2. po godzinie 9-ej " " " 3.—
- c) Podwyższyć taryfę dla młodzieży szkolnej, dzieci i wojskowych niższych szarż. do mk. 2.— i dla wojskowych wyższych szarż do mk. 4.—, przyczem wykupiony bilet do godziny 9-ej rano daje prawo przesiąść raz jeden w określonym kierunku bez osobnej dopłaty.
- d) Pozostawić dotychczasową taryfę biletów miesięcznych dla Zarządu Miejskiego, dla wszystkich zaś innych instytucyj i osób prywatnych cenę biletów miesięcznych podwyższyć do mk. 1.100.—

Uwaga I. Z biletów wyżej wymienionych pobiera się 10% na rzecz miasta.

Uwaga II. Z biletów dla dorosłych po godzinie 9-ej rano potrąca się 75 fenigów na fundusz renowacyjny.

Uwaga III. Taryfę powyższą wprowadza się od dnia 25 listopada r. b:

2. W związku z podwyższeniem taryfy przejazdowej zobowiązać Dyрекcję Kolei Elektrycznej Łódzkiej do uwzględnienia poczynając od dnia 25 listopada r. b., następujących zadań pracowników tramwajowych:

- a) wszystkim pracownikom tramwajowym podnieść zasadniczą pensję o 70%,
- b) na pogrzeb pracownika lub jego żony wypłacać jednorazowo mk. 3.000.—,
- c) na pogrzeb dziecka pracownika wypłacać jednorazowo mk. 1.500.—

3. Uzależnić (po zaciągnięciu w tej mierze opinii Wydziału Prawnego) wprowadzenie nowej taryfy od przyjęcia przez Towarzystwo Akcyjne Tramwajów Miejskich zobowiązania, że wszelkie inwestycje i renowacje, poczynione z tak zwanego funduszu renowacyjnego, nie będą traktowane, jako inwestycje i renowacje poczynione przez akcjonariuszów, t. i. w żadnym wypadku nie mogą podlegać wykupowi przez Magistrat przy ewentualnem przejęciu tramwajów.

4. Zobowiązać Dyрекcję Kolei Elektrycznej Łódzkiej, by nie pobierała wyższej taryfy po godzinie 9.30 wieczorem.

5. Wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

III. W sprawie wpisów szkolnych dla pracowników Zarządu Miejskiego:

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 1693 z dnia 19 listopada 1920 r., postanawia:

1. udzielać w roku szkolnym 1920/21 pracownikom Zarządu Miejskiego oraz nauczycielstwu miejskich szkół powszechnych zapomogi na opłacenie wpisów szkolnych za ich dzieci, rodzeństwo i wychowañców, kształcących się w średnich zakładach naukowych, w wysokości 50% wpisu, o ile dany pracownik lub nauczyciel posyła do szkoły jedno lub dwoje dzieci, oraz w wysokości 75% wpisu, o ile posyła troje lub więcej dzieci, przyczem:

a) w bieżącym roku szkolnym nie udziela się zapomóg na opłacenie wpisów za dzieci, uczęszczające do klas wstępnych, zaś w przyszłym — za dzieci, uczęszczające do klas wstępnych i do klasy pierwszej,

b) zapomogi na opłacie wpisów szkolnych za rodzeństwo i wychowañców udziela się po uprzednim zbadaniu przez Wydział Opieki Społecznej stanu rodzinnego zainteresowanego pracownika, względnie nauczyciela,

c) za średnie uważa się zakłady naukowe, wymienione w zestawieniu, sporządzonem przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

2. podwyższyć w związku z tem w Zamierzeniach Skarbowych Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1920/21 poz. 1 tytułu V działu I wydatków z mk. 500.000.— od mk. 1.500.000.—;

3, wezwać Magistrat do wykonania postanowienia zawartego w p 1 niniejszej uchwały.

IV. W sprawie podwyższenia taksy dla dorożkarzy:

Rada Miejska, przychyłając się do wniosku Magistratu № 1695 z dnia 19 listopada 1920 r., postanawia:

1. Podwyższyć z dniem 15 listopada 1920 roku takse dla dorożkarzy m. Łodzi w następujący sposób:

A. dla dorożek jednokonných

ZA KURS	w dzień	w nocy
	mk.	mk.

a) w mieście z wyłączeniem kresów	40.—	80.—
b) z centrum miasta na kresy	60.—	80.—
c) z centrum miasta do dalej położonych kresów	100.—	120.—
d) do stacji Łódź—Warszawska	50.—	60.—
e) do stacji Łódź—Warszawska z kresów	60.—	80.—
f) do stacji Łódź—Kaliska ze wszystkich ulic oprócz kresów zachodnich części miasta	80.—	100.—
g) z jednej stacji na drugą	100.—	120.—
h) ze stacji Łódź—Warszawska do miasta	50.—	60.—
i) ze stacji Łódź—Warszawska na kresy	60.—	80.—
j) ze stacji Łódź—Kaliska do miasta	80.—	100.—
k) ze stacji Łódź—Kaliska na kresy	120.—	140.—
l) za bagaż 25 kilo bezpłatnie, ponad 25 kilo mk. 10.—		

B. dla dorożek parokonných

taksa 25% droższa.

Uwagi. Nocna pora liczy się od godz. 10-ej wieczorem do 6-ej rano.

2. Za jazdę poza obrębem miasta na pogrzeby, wesela i chrzciny, oraz najem dorożek na godziny—płaca zależy od umowy.

3. Należność za jazdę do wszystkich miejsc publicznych uiszcza się zgóry.

4. Zabrania się przyjmować do dorożek więcej, niż 3 osoby, licząc 2-je dzieci do lat 12-tu za jedną osobę dorosłą.

2. Wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

V. W sprawie bezrobocia dozorców domowych:

Trwający blisko 2 tygodnie strejk dozorców domowych przeciąga się niezmiernie dzięki oporowi właścicieli nieruchomości, którzy, jak slychać, nie chcą nawet pertraktować ze strajkującymi, chcąc widocznie tym sposobem zmusić ogół lokatorów do uległości względem swoich (gospodarzy) lichwiarskich apetytów.

Biorąc pod uwagę, że strejk ten z jednej strony pcha setki rodzin proletarijusz—dozorców w otchłań nędzy i rozpaczy, a z drugiej strony, skutkiem braku wody, oświetlenia, i zaśmiecienia domów, — położenie staje się wprost katastrofalne dla ogółu mieszkańców naszego miasta.—

Rada Miejska wzywa Magistrat, aby niezwłocznie przystąpił do energicznej akcji, celem przerwania tego groźnego dla mieszkańców miasta strejku, zapewniając jednocześnie dozorcóm wypełnienie ich słusznych żądań.

B. W sprawach objętych porządkiem dziennym:

I. W sprawie zaciągnięcia pożyczki ze Skarbu Państwa w wysokości 37.000.000.— na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania pracowników miejskich (drugie uchwalenie):

Rada Miejska m. Łodzi uchwała przyjąć od Państwa Polskiego pożyczkę w wysokości mk. 37.000.000.— (wyraźnie trzydzieści siedm milionów marek), celem zaspokojenia zwiększonych kosztów utrzymania pracowników miejskich w Łodzi, na warunkach, ustalonych przez Mi-

nisterstwo Skarbu w piśmie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych № 68036/20 D. B. z dnia 24 września 1920 r.

Rada Miejska zobowiązuje się spłacić pożyczkę i gwarantuje spłacenie jej według powyższych warunków całym swoim tak nieruchomym, jak i ruchomym majątkiem oraz wszystkimi dochodami komunalnymi.

Spłaty i zwrot pożyczki winny być wnoszone do Miejskiej Kasy Powiatowej w złotych (walucie Państwa Polskiego) według kursu urzędowego.

Do wystawienia odnośnego skryptu dłużnego i pokwitowania z odbioru upoważnia się Magistrat, w dowód czego własnoręczne podpisy.

(W głosowaniu brało udział 52 radnych, z których wszyscy oświadczyli się za uchwałą).

II. W sprawie zapomogi dla mieszkańców Wilna:

Rada Miejska postanawia:

1. przyznać Łódzkiemu Komitetowi Pomocy mieszkańcom m. Wilna jednorazowe subsydjum z funduszków miejskich;

2. wnieść w związku z tem do Zamierzeń Skarbowych Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1920/21 w dziale I tyt. VII wydatków nową pozycję 4: „Jednorazowe subsydjum dla Łódzkiego Komitetu Pomocy mieszkańcom m. Wilna — mk. 50.000.—“;

3. wezwać Magistrat do wykonania postanowienia zawartego w p. 1 niniejszej uchwały.

III. W sprawie 13 ej pensji dla nauczycielstwa miejskich szkół powszechnych i higienistek szkolnych:

Rada Miejska w związku z wnioskiem Magistratu № 1654 z dnia 9 listopada 1920 r., postanawia:

1. wypłacić 13-tą pensję nauczycielstwu miejskich szkół powszechnych i higienistkom szkolnym na ogólnych zasadach, w myśl uchwały Rady Miejskiej № B III z dnia 6 października r. b., obejmując wypłatą również i pobory za kierownictwo;

2. podwyższyć w związku z tem w wydatkach działu V Zamierzeń Skarbowych Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1920/21:

poz. 2 tyt. II wydatk. o mk.	36.000.—
„ 6 „ „ „ „	405.000.—
„ 8a „ „ „ „	115.000.—
„ 8b „ „ „ „	38.000.—
„ 5 „ VI „ „	54.000.—

3. wezwać Magistrat do wykonania postanowienia zawartego w p. 1 niniejszej uchwały.

IV. W sprawie petycji Patronatu nad więźniami w Łodzi o udzielenie jednorazowego subsydjum:

Rada Miejska postanawia:

1. udzielić Patronatowi nad więźniami w Łodzi jednorazowe subsydjum z funduszków miejskich;

2. wnieść na ten cel do budżetu działu III — Opieki Społecznej — w tytule IX pozycję 44 nową: „Subsydjum jednorazowe dla Patronatu nad więźniami w Łodzi mk. 30.000.—“;

3. wezwać Magistrat do wykonania postanowienia zawartego w p. 1 niniejszej uchwały.

V. W sprawie Ustawy wyłączenia, w celu wykończenia prywatnych domów mieszkalnych w m. Łodzi:

1. uznać rozesłanie projektu Ustawy za pierwsze czytanie;

2. Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 1543 z dnia 15-go października 1920 r., zatwierdza w drugim i trzecim czytaniu Ustawę wyłączenia w celu wykończenia prywatnych domów mieszkalnych.

1. Magistrat m. Łodzi otrzymuje ogólne prawo wyłączenia i wykupu domów prywatnych, rozpoczętych przed wojną, a niewykończonych, w celu ich wykończenia i oddania do użytku mieszkańców.

2. W celu wyłączenia i wykończenia, wybiera się najpierw te domy, które ze stopnia wykończenia, ze swego położenia i rozplanowania najbardziej się nadają dla złagodzenia głodu mieszkaniowego w mieście. Również

mogą podlegać wywłaszczeniu domy zdewastowane, opuszczone przez lokatorów.

3. Przed wywłaszczeniem Magistrat występuje z propozycją nabycia domu z wolnej ręki ewentualnie wzywa właściciela do wykończenia go w określonym terminie. O ile właściciel nie zgodzi się na propozycję w ciągu 4 tygodni, to Magistrat przystępuje do oceny wartości budynku i placu przez komisję szacunkową, sformowaną według art. 8 — 12 dekretu № 162 z dnia 7. II. 19 r. o wywłaszczeniu posiadłości pod budowlę użyteczności publicznej i po sporządzeniu tej oceny, Magistrat ma prawo przystąpić do wykończenia budowli.

4. Zapłata za wywłaszczoną posiadłość winna nastąpić niezwłocznie po sporządzeniu projektu komisji szacunkowej.

5. Ocena domu winna być dokonana przez komisję szacunkową, wspomnianą w p. 3, i zmniejszona o 50%.

(W głosowaniu brało udział 52 członków Rady Miejskiej, z których 2-ch oświadczyło się przeciwko uchwale, 3-ch zaś wstrzymało się od głosowania).

W sprawie powyższej r. Nowosielski w imieniu frakcji Konfederacji Zrzeszeń zgłasza oświadczenie treści następującej:

„Wobec tego, że projekt Ustawy jest pozabawiony wszelkich podstaw prawnych, my się wstrzymujemy od głosowania i nie bierzemy udziału w dyskusji“.

VI. W sprawie urządzenia i uruchomienia kwarcowej stacji światłolecznicznej przy Sekcji do walki z gruźlicą:

Po wysłuchaniu wyjaśnień przedstawiciela Wydziału Zdrowotności publicznej, uzasadniającego pożyteczność uruchomienia kwarcowej stacji światłolecznicznej ze względów zarówno leczniczych, jak i materialnych, gdyż posiadanie własnej stacji umożliwi Sekcji do walki z gruźlicą szersze stosowanie tej metody leczenia i zmniejszy znacznie wydatki, jakie miasto ponosi z racji korzystania z powyższych zabiegów leczniczych w zakładach prywatnych.

Rada Miejska w związku z właściwym wnioskiem Magistratu № 1608 z dnia 2 listopada 1920 r., postanawia:

1. urządzić i uruchomić z dniem 1 grudnia 1920 r. przy Sekcji do walki z gruźlicą, kwarcową stację światłoleczniczną;

2. wnieść w związku z tem w dziale VII Zamierzeń Skarbowych Zarządu m. Łodzi na

rok administracyjny 1920/21 nową pozycję 7, tytuł XVI wydatków: „Urządzenie stacji światłolecznicznej i jej eksploatacja—mk. 111.500.—“;

3. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

VII. W sprawie petycji Tymczasowego Komitetu Organizacyjnego Białego Krzyża o wyasygnowanie pewnej kwoty na zakup darów i urządzenie wigilii dla żołnierzy:

Rada Miejska, przychylając się zasadniczo do petycji, postanawia:

1. wysygnować:

a) Komitetowi Organizacyjnemu Białego Krzyża kwotę mk. 10.000.—;

b) Lidze Kobiet kwotę mk. 10.000.—;

2 w związku z powyższem wnieść do Zamierzeń Skarbowych działu I — Zarządu Głównego — w tytule VII pozycję 4 nową: „Jednorazowa zapomoga na urządzenie wigilii dla żołnierzy:

a) Komitetowi Organizacyjnemu Białego Krzyża — mk. 10.000.—

b) Lidze Kobiet „ 10.000.—

ogółem mk. 20.000.—“

3. wezwać Magistrat do wykonania postanowienia zawartego w p. 1 niniejszej uchwały.

Wobec spóźnionej pory, przewodniczący o godzinie 11 min. 10 wieczór zamyka posiedzenie.

Przewodniczący: (—) A. Remiszewski.

Prowadzący protokół: (—) P. Rundo.

Sprawozdanie z działalności Wydziału Zdrowotności Publicznej za czas od 1/VII do dnia 30/IX 1920 roku.

Osobisty skład W. Z. P.

Członkowie Wydziału Zdrowotności Publicznej: inż. St. Nakielski, Przewodniczący, członkowie: Prezydent A. Rzewski, Vice-Prezydent inż. Klocman, ławnik Dr. Kopciński, radni: Ch. I. Berman (kupiec), M. Helman (właściciel nieruchomości), S. Macińska (nauczycielka), E. Łętowska (urzędniczka Starostwa), S. Płuciennik (robotnik), S. Rapalski (pie-

karz), L. Kern (Vice-Przewodniczący Rady Miejskiej i nauczyciel), pastor Gerhardt, Dr. Rozenblatt, obywatele: Dr. Goldman, Dr. Gundlach, Dr. Skalski (Dyrektor Urzędu Zdrowia), Dr. Skusiewicz, Dr. Sterling, Dr. Tochtermann, Dr. Tomaszewski, Dr. Mittelstaedt (inspektor szpitali miejskich) i Dr. Jakób Kon (referent Działu Sanitarnego).

Organizacja.

W okresie sprawozdawczym przy Wydziale Zdrowotności Publicznej funkcjonowały 4 referaty: 1. referat do spraw ogólnych, 2. referat do spraw lekarskich (inspektorat szpitali miejskich), 3. referat sanitarny. 4. referat gospodarczy.

Komisje.

Funkcjonowały 3 Komisje: a Komisja Gospodarcza, b. Komisja Lekarska, c. Podkomisja lekarzy dzielnicowych. W osobistym składzie komisji zmian nie zaszło.

Działalność.

Do ważniejszych uchwał Delegacji Wydziału Zdrowotności Publicznej należą następujące: uchwała z dnia 8-go lipca r. b. w sprawie przyjmowania felczerów do instytucji komunalnych. Według uchwały tej felczerzy mogą być przyjmowani do szpitali na oddziały chirurgiczne, w razie wakansu. Nadto przyjmowani będą: do ambulatorjów miejskich, do Miejskiej Izby Odkazającej w charakterze starszych odkazaczy, za okazaniem dokumentu, lub po odpowiednim egzaminie, natomiast do Domu Izolacyjnego do Oddziału Przewozu Chorych i Pogotowia Ratunkowego Wydział nie widzi potrzeby i konieczności pracy felczerów.

Uchwałą z dnia 22-go lipca № 11 utworzona została Komisja Gospodarczo-Szpitalna, w celu zbadania w szpitalach miejskich gospodarki kuchennej i bieliznianej. Komisja ta pracuje systematycznie, dobywając co 2 tygodnie posiedzenia ogólne z lekarzami naczelnymi, przełożonymi i gospodyniami kuchni szpitalnych.

Uchwałą z dnia 23-go sierpnia r. b. postanowiono istniejący przy Wydziale Zdrowotności Publicznej Dział Oczyszczania Miasta z dniem 1-go września r. b. zlikwidować, przelewając na Dział Sanitarny funkcje, związane z kontrolą wywozki odchodów i śmieci do gmachów miejskich, inspekcją sanitarną poszczególnych nieruchomości, kontrolą działalności dołów biologicznych, badanie wody w nieruchomościach, w których zdarzyły się wypadki tyfusu.

Uchwałą z dnia 26-go sierpnia r. b. postanowiono przystąpić w najbliższym czasie do połączenia Miejskiej Pracowni Bakteriologicznej z państwowym Zakładem Epidemiologicznym.

Uchwałą z dnia 9-go września, wobec zlikwidowania przez T-wo Doraźnej Pomocy Lekarskiej Pogotowia Ratunkowego, uchwalono wystąpić do Rady Miejskiej z wnioskiem umiastowienia Pogotowia od dnia 1-go września 1920 r.

Zatwierdzono regulamin dla chorych szpitala „Marji-Magdaleny“.

W dniu 25 września r. b. otwarta została Miejska Apteka Szpitalna, która wydaje lekarstwa na recepty Wydziału Zdrowotności Publicznej, Wydziału Opieki Społecznej i Wydziału Szkolnictwa.

Powzięto cały szereg zarządzeń w walce z epidemią tyfusu brzuszno-groźnego.

Wydział Zdrowotności Publicznej odbył 6 posiedzeń, na których powziął 121 uchwał. Komisja Gospodarcza odbyła 7 posiedzeń, na których powzięto 54 uchwały. Komisja Lekarska odbyła 7 posiedzeń, na których powzięto 62 uchwały. Posiedzeń lekarzy dzielnicowych 9.

Stan zdrowotności miasta.

Stan sanitarny naogół przedstawia się gorzej niż w kwartale ubiegłym, a to z powodu silnej epidemii tyfusu brzuszno-groźnego, czerwonki i płonicy, z których epidemij płonicy jeszcze obecnie, mimo znacznego spadku temperatury, na natężeniu nie traci. Zaznaczyć należy, iż śmier-

telność przy szkarlatynie, wskutek tworzącej się przy chorobie tej komplikacji, była wyjątkowo duża 29, 3%. Odsetkiem śmiertelności przy koklusz i gorączce płożowej nie należy się przerażać, bowiem Wydział Zdrowotności Publicznej powiadamiany bywa, niestety, przeważnie tylko o wypadkach śmiertelnych.—Lekki przebieg koklusu (a tych jest ilość przeważająca), jako też gorączka płożowa (bez zajęć śmiertelnych) wymyka się z pod kontroli wydziału Zdrowotności Publicznej. Wzywa się lekarzy, gdy już śmierć czycha u progu.

Tyfus plamisty.

Ilość zachorowań na tyfus plamisty w porównaniu z kwartałem poprzednim znacznie się zmniejszyła. Z 267 zachorowań spadła do liczby 67, śmiertelność wynosiła 15%, a obecnie wzrosła do 26, 8%.

Tyfus brzuszny.

Poczynając od lipca r. b. tyfus brzuszny stale i znacznie wzrasta. Epidemja tej choroby jest silna i co do natężenia i liczby notowanych przypadków. Ilość zachorowań wynosiła w kwartale ubiegłym ogółem 65 zachorowań, śmiertelność wynosiła 27, 6%, w kwartale bieżącym zachorowania dochodzą do liczby 552, przy śmiertelności 18, 3%.

Tyfus powrotny.

Zachorowania na tyfus powrotny występują sporadycznie o przebiegu lekkim i bez wypadków śmiertelnych. Ogółem było 9 zachorowań.

Czerwonka.

Epidemja czerwonki przyjęła tego lata szerokie rozmiary i pochłonięła wiele ofiar. Przebieg choroby ciężki. W ubiegłym kwartale było ogółem 66 zachorowań, przy śmiertelności 21, 2%, w bieżącym kwartale ilość wzrosła do 635 zachorowań, śmiertelność wynosi 29, 1%.

Błonica.

Ogółem zameldowano w tym kwartale 41 zachorowań przy śmier-

telności wynoszącej 34, 1%. W porównaniu z kwartałem poprzednim zachorowania powiększyły się trzykrotnie.

Płonica.

Epidemja płonicy trwa już cały rok i z danych cyfrowych nietylko nie widać tendencji do spadku, lecz przeciwnie, zachorowania liczebnie stale i znacznie wzrastają. Zaznaczyć przytem należy, iż b. wiele wypadków wymyka się z kontroli, jako niezameldowanych, leczonych w ukryciu przez felczerów. Ujawniają się one częściowo przez Zarządy szkół przy zwracaniu się do Wydziału z prośbą o odkażenie klas po dzieciach chorych na płonicę.

Przebieg choroby jest ciężki, śmiertelność b. znaczna, w kwartałach poprzednich było ogółem 250 zachorowań przy śmiertelności, wynoszącej 25%. W bieżącym kwartale ilość zachorowań wzrosła do liczby 549 przy śmiertelności 29, 3%.

Jaglica.

Ogółem notowano 29 zachorowań.

Gruźlica.

Śmiertelność wskutek gruźlicy spadła o połowę. Tłumiący się to letnią porą, o tej porze śmiertelność na gruźlicę jest zwykle mniejsza. Z 424 zachorowań w kwartale ubiegłym w tym kwartale śmiertelność spadła do 248 przypadków.

Malaria.

Ogółem zdarzyło się w ciągu 3-ch miesięcy 5 zapadnięć na zimnicę, typu tertiana.

Gorączka Płożowa.

Zarejestrowanych jest ogółem 12 zachorowań, przy śmiertelności 50%. Zaznaczyć należy, iż meldowane są jedynie przypadki ciężkie, kończące się przeważnie śmiercią.

Róża.

W zeszłym kwartale było 11 zachorowań, przy śmiertelności. 9%, w

kwartale bieżącym notowano 17 zachorowań bez wypadków śmiertelnych.

Dreńwica karku.

Epidemja dreńwicy zmniejszyła się. Z 47 zachorowań w ubiegłym kwartale spadła w bieżącym do liczby 12 przy śmiertelności 41,6%.

Koklusz.

Jak widać z danych cyfrowych, meldowane są jedynie przypadki ciężkie, śmiertelne. Zanotowano ogółem 6 zachorowań. O przypadkach lżejszych, bez komplikacji płuc, pp. lekarze nie meldują, a tych było bardzo dużo.

Odra.

Zanotowano ogółem 9 zachorowań przy śmiertelności wynoszącej 33%. Stosunek zachorowań i skonów mniej więcej taki sam, jak w kwartale ubiegłym.

Influenza.

Ogółem zdarzyło się 8 wypadków śmiertelnych.

Ospa naturalna.

Po raz pierwszy od 1916 r. zanotowano w bieżącym kwartale 2 przypadki ospy naturalnej pochodzenia niewiadomego. Śmiertelność 66,6%. Wszelkie zarządzenia przy pojawieniu się ospy zostały przez Wydział Zdrowotności Publicznej wydane. Mieszkańców danych domów poddano przymusowemu szczepieniu ospy, otoczenie najbliższe wysłano na obserwację do domu izolacyjnego.

Działalność poszczególnych instytucyj W. Z. P.

Działalność poszczególnych instytucyj, podlegających Wydziałowi Zdrowotności Publicznej, przedstawia się jak następuje:

a) w szpitalach miejskich leczono w ciągu 66610 dni szpitalnych 2850 chorych.

b) w szpitalach prywatnych 1439 chorych w ciągu 49378 dni szpitalnych, z tego w szpitalu:

Szpital.	cho-rych	łóżek	dni szpitalnych.
1. Anny-Marji	372	150	13263
2. „Kochanówka“	372	200	19931
3. Ewangelicki	253	60	6649
4. małż. Poznańs.	442	130	9535

Ambulatorja.

W ambulatorjach miejskich przyjęto 8165 chorych, z tego w ambulatorjum:

- I. przy Rynku Bałuckim 5080
- II. „ ul. Suwalskiej 3085

W ambulatorjach szkolnych przyjęto 3867 osób, z tego w ambulatorjum:

- I-szym 835
- II-gim 856
- III-cim 1259
- IV-tym 917

Apteka Miejska wykonała 71 recept.

Przytułki położnicze,

Z przytułków położniczych korzystało 411 położnic w ciągu 3172 dni szpitalnych, z tego w przytułku:

Przytułek	łóżek	cho-rych	dni szpitalnych.
1. przy ul. Dzielnej	11	247	2269
2. „ „ Sienk.	30	164	903

Dom Izolacyjny.

W domu izolacyjnym znajdowało się 263 osób w ciągu 785 dni szpitalnych.

Zakłady kąpielowe.

W zakładach kąpielowych miejskich wykąpano:

- w II przy ul. Kilińskiego 120 35003
- „ III „ „ Szkolnej № 11 24812
- razem 59815

Izba odkażająca.

Działalność Izby Odkażającej wyraża się w następujących cyfrach:

- a) dokonano dezynfekcji po:

1. tyfusie plamistym w 117 ubikac.
2. „ brzusznym „ 700 „
3. „ powrotnym „ 4 „
4. szkarlatynie „ 707 „
5. dyfteryie „ 43 „
6. dyzenterji „ 712 „
7. innych chorobach „ 16 „
8. odrze „ 15 „
9. drętwicy „ 9 „
10. gruźlicy „ 286 „
11. koklusz „ 18 „
12. brudach „ 62 „

przy 1801 dezynfekc. w 2689 ubikac.

b) oczyściła i odkaziła 152 domy w 12997 ubikacjach.

c) odkaziła w stałym kotle 18850 funtów różnych rzeczy.

Odświeżbiarnia.

W zakładzie dla ambulatoryjnego leczenia świerzbu leczono 990 osób, udzielono porad 2696.

Miejska Pracownia Bakterjologiczna dokonała 1466 badań.

Prosektorjum

dokonało:

15 sekcji klinicznych

14 „ sądowych

21 rozbiórów histopatologicznych

Miejski Oddział Przewozu Chorych.

uskutecznił następujące przewozy:

1. przy chorob. zakażn. 883 przewozy

2. „ „ niezakażn. 175 „

3. zwłok 35 „

razem 1093 przewozy

Sekcja do walki z gruźlicą.

Do poradni Sekcji zgłosiło się 580 osób dorosłych i 372 dzieci, razem 952 osoby.

Stacja tuberkulinowa zaszczerpiła 10 osób. Leczono tuberkuliną 40 osób.

W pracowni rozpoznawczej badano płwociny 196 osobom, z tego z wynikiem dodatnim 65.

Sanitarjuszki dokonały 295 wywiadów.

Lekarze dzielnicowi.

Udzielili 448 porad ambulatoryjnych

Odwiedzili 1292 chorych obłożnie, z tej liczby skierowali do szpitali i

przytułków 441 osób. Stwierdzili 1000 przypadków zachorowań zakaźnych. Dokonali 1088 oględzin sanitarnych i 1010 oględzin zwłok.

Wydali opinię na 236 wezwań.

Dokonali 645 wywiadów tyfusowych.

Sprawy aprowizacyjne.

— **Sytuacja aprowizacyjna.** Przesilenie aprowizacyjne w ubiegłym tygodniu nie uległo poprawie, lecz zaostrzyło się nawet wskutek wybuchu cholery w obozie jeńców w Strzałkowie; a tem samem odcięta cała ziemia Słupeckiej, która drogą okólną komunikuje się z Kaliszem i Łodzią.

Otrzymano z powiatów Łęczyckiego i Konińskiego około 22 wagonów zboża w tym przeszło 7 wagonów mąki żytniej.— ilość ta, oczywiście jest tak minimalna, że nie zaważyła na szali tak silnie odczuwanego u nas braku chleba.— Delegowany przez Magistrat do wymienionych powiatów ławnik Wajs stwierdził, że ostatnio producenci dostarczali nieco więcej zboża, ponieważ ostateczny termin dostawy kontyngentu do punktów zbożowych upływał z dniem 15 b. m. Zboże to znajduje się już z drodze do Łodzi i w tych dniach należy się spodziewać nadejścia około 50 wagonów, które pokryją zaledwie 5-dniową racją chleba.— Dalsze dostawy z tych powiatów nie rokoją wielkich nadziei, albowiem niemal wszyscy posiadacze większej własności wystąpili do Starostów o zmniejszenie wyznaczonego kontyngentu, aczkolwiek jednocześnie godzą się na sprzedaż żyta po cenie paskarskiej, bo sięgającej Mk. 3,000.— za korzec i to w większych ilościach.—

Magistrat, chcąc uratować sytuację głodową, byłby nawet skłonny do zakupu tego zboża, jednakże Starostowie nie dopuszczają do wywozu, twierdząc, że dopóki nie będzie dostarczony cały kontyngent zezwolić na to nie mogą.—

Tymczasem zboże to szybko znika, ponieważ producenci sprzedają je okolicznym paskarzom i piekarzom, wskutek czego w powiatowych miasteczkach nabywać można chleb biały w dowolnych ilościach.— Bardzo łatwy system t. zw. szmuglowania polega na tem, że obywatele ziemscy pod pretekstem wysyłania zboża do młynów na przemiał na ordynarję dla swych pracowników, zboże to sprzedają młynarzom i piekarzom stąd w miasteczkach jak: Goliny, Słupca, Konin młyny pracują dniem i nocą, gdzie też paskarze nabywają mąkę.—

Wydział Zaprowiantowania Miasta zakupił kilkaset wagonów mąki amerykańskiej i smalcu.— Poczyniono również starania w Województwie Pomorskim o wwóz gęsi, kóz oraz grzybów suszonych.— Zakupiono w Pińszczyźnie kilka wagonów ryb.—

Do czasu nadejścia ziemniaków z Poznańskiego polecono otworzyć kopce i sprzedawać ziemniaki w cenie Mk. 260.— za korzec, Delegowano do Cukrowni „Zbiersk” po odbiór cukru białego za m. listopad r. b., w Gdańsku ładuje się dla Łodzi większy transport z Amsterdamu.—

W okresie od dn. 20-go od 26-go b. m. włączniew otrzymano 43 wagony węgla i 53 wagony drzewa.— W celu przyspieszenia przewozu drzewa, złożonego na linii dyrekcji Radomskiej, uzyskano w Ministerstwie Komunikacji do dyspozycji Magistratu 2 pociągi turnusowe po 40 wagonów każdy: jeden na st. Bliżyn, drugi na st. Niekłań.— Pierwszy z tych pociągów ma być podstawiony w dn. 29 listopada r. b. Równocześnie w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Radomiu poczyniono starania o przydział 2500 wagonów drzewa.— Wobec nadchodzących transportów węgla w gatunku drobnym, t. j. pospółki i orzecha III-go, nienadających się do opał domowego. interpelowano Państwowy Urząd Węglowy o przesyłanie większej ilości węgla grubego, na co otrzymano telegraficzną odpowiedź

pod datą 25 b. m. tej treści: ilość grubszych gatunków węgla, wobec znacznie zmniejszonej ogólnej dostawy węgla, minimalna nie wystarcza dla zaspokojenia kolei, Rolnictwa i municypjów, gdzie nie może być używany węgiel drobny. Przy zwiększeniu przywozu węgla otrzymają Magistraty większą ilość gatunków.—

Konferencja w sprawach aprowizacyjnych.

W niedzielę d. 28 b. m. odbyła się w Warszawie konferencja przedstawicieli Rządu z prezydentem Rzewskim w sprawie rozpaczliwej sytuacji aprowizacyjnej i finansowej Łodzi. Prezydent Rzewski wskazał, że niedostarczanie przez władze należnego miastu kontyngentu stwarza sytuację bardzo groźną. Robotnicy łódzcy nie otrzymują od trzech miesięcy dodatków dla ciężko-pracujących. Od czterech miesięcy kontyngent miesięczny dla ludności wynosi od jednego do czterech funtów na osobę. Akcja aprowizacyjna magistratu jest sabotowana przez urzędników państwowych w Słupcy i Koninie.

Z drugiej strony miasto przeżywa ciężkie przesilenie finansowe. Wszelkie poczynania Magistratu w celu uzdrowienia gospodarki miejskiej są paraliżowane przez władze nadzorcze, które nie zatwierdzają nowych projektów podatkowych, w szczególności zaś tych, które zmierzają do opodatkowania przemysłu łódzkiego. Wobec tych utrudnień miasto zmuszone jest uciekać się do pożyczek państwowych, które otrzymuje dopiero wtedy, gdy mu grozi niewypłacalność.

Prezydent Rzewski podkreślił, że jednym z najważniejszych żądań Łodzi jest równomierny podział środków żywnościowych pomiędzy ośrodki przemysłowe. Sprawa należytego zaprowiantowania miast jest nie tylko sprawą żołądka, ale zarazem kwestją bezpieczeństwa Państwa, Lekceważenie potrzeb Łodzi prowadzi do wzmocnienia wpływów komunistycznych wśród mas robotniczych i dezorganizuje gospodarkę komunalną.

Magistrat nie chce ponosić odpowiedzialności za złą wolę niektórych ministrów. W razie dalszych utrudnień ze strony Ministerstwa Aprowizacji, zmuszony będzie wyciągnąć z tego odpowiednie konsekwencje.

Minister Skulski w odpowiedzi podkreślił, że potrzeby Łodzi są mu znane. Jednakże w chwili obecnej tak jak każdy obywatel nie może zaspokoić w zupełności swoich potrzeb, tak również i miasta polskie przeżywają ten sam kryzys, co i Państwo. Potęgą Państwa zależna jest od potęgi samorządów i odwrotnie. Główną przyczyną nieprawidłowego i niedostatecznego zaprowiantowania miast, oprócz braku zniszczonych przez inwazję bolszewicką zapasów, jest jeszcze i brak środków przewozowych. Rząd rozumie znaczenie największego ośrodka przemysłowego—Łodzi i dla tego w pierwszej połowie grudnia zwołał z inicjatywy M. S. Wew. konferencję przedstawicieli ministerjów i magistratu m. Łodzi. celem naradzenia się i powzięcia konkretnych wniosków w sprawie aprowizacji i finansów Łodzi.

W prezydium Rady Ministrów prezydent Rzewski wręczył memoriał magistratu m. Łodzi. Ministrowi Śliwskiemu. Wice-prezydent Daszyński przyrzekł omówić postulaty magistratu łódzkiego na odbywającej się w tym czasie radzie ministrów celem pospieszenia z doraźną pomocą głodującej od kilku miesięcy Łodzi.

Sprawozdanie Zarządu Towarzystwa Aprowizacji Miast Polskich i Ziemi Wschodnich za czas od d. 1. lutego r. 1920 do d. 1. listopada r. 1920.—

Ogólna konjunktura zarówno polityczna, jak i gospodarcza była w okresie sprawozdawczym dla poczynań organizującego się Towarzystwa Aprowizacji Miast Polskich i Ziemi Wschodnich — wyjątkowo niekorzystna. Nie mówiąc już o okresie

inwazji bolszewickiej, kiedy cały szereg miast, a nawet i ziem polskich znalazł się w ogniu wojennym i kiedy o jakiegokolwiek bądź prawdziwej pracy Towarzystwa nie mogło być mowy, zaznaczyć należy, że i poprzedni okres od 1. lutego do dni lipcowych przedstawiał mało warunków korzystnych dla rozwoju poczynań Towarzystwa.—

Stan aprowizacyjny kraju w okresie powyższym obejmującym przednowek był wyjątkowo ciężki, gdyż wyczerpywały się zapasy istniejące na wewnętrznym rynku i żyło się raczej nie terażniejszością, lecz widokami i nadzieją na przyszłe zbiory. Miasta nasze, szczególnie te, które stanowią większe ośrodki i nie są położone w rolniczych ziemiach Rzeczypospolitej stale stawały przed widmem głodu i nędzy. Wzrastająca drożyzna artykułów koniecznej potrzeby, a nawet zupełny brak ich w większych ośrodkach miejskich stwierdzał, że ludność miast naszych ciągle borykać się musiała z wzrastającym niedostatkiem. Polityka aprowizacyjna naszych miarodajnych czynników rządowych, obok polityki walutowej, nacechowana była zupełną bezradnością, świadcząca często o zupełnym niezrozumieniu potrzeb miast i wagi dla życia ogólnopolskiego zadośćuczynienia tych potrzeb. Racje, wydawane przez Ministerstwo Aprowizacji, przestały być nawet wystarczającymi, aby nie umrzeć z głodu, mowa tu może być tylko o mące, cukrze, soli i poniekąd ziemniakach, gdyż inne artykuły zupełnie nie podlegały repartycji z kontyngentu rządowego.—

Chwiejność systemu aprowizacyjnego, a nawet brak jego, nieudolne wykonywanie naprędce rzucanych planów, tamowanie wszelkiej realnej inicjatywy miast i ignorowanie działalności samo-poży miast naszych, mającej swój wyraz w Towarzystwie Aprowizacji Miast Polskich i Ziemi Wschodnich spowodowało, jak zresztą i poprzednio, że w okresie sprawozdawczym głównym źródłem

egzystencji mieszkańców był handel pokątny, paskarski, wyzyskujący wszystkie soki z szerokich warstw ludności. Rząd nie tylko nie umiał zarządzić prawidłowego podziału artykułów koniecznej potrzeby, które kraj posiadał, nie tylko nie umiał zdobyć się na energiczne zarządzenia celem należytego podniesienia wytwórczości rolnej, lecz nawet w dziedzinie wykonywania zarządzeń repartycyjnych stale robił poważne błędy, których rezultatem był chaos i samowola, jakie w dziedzinie aprowizacji kraju panowały.—

Zarówno polityka ciągłych ustępstw i kompromisów względem producentów, jak usamodzielnienie gospobarcze najbardziej obfitującej w artykuły rolne dzielnicy b. zaboru pruskiego, dochodzące do krańcowości, powodować musiały, że paskarstwo zorganizowanego pośrednika, a nawet producenta znajdowało jak najrozleglejsze pole do swego działania. Nie posiadając i nie mogąc posiadać aparatu administracyjnego należycie zorganizowanego, celem dokonywania prawidłowego zaopatrywania miast w minimalne, choćby racje żywnościowe, Rząd starał się wykonywać zadania nawet w dziedzinie repartycji zgoła przekraczającej jego zdolności wykonawczą. Obok tego nie tylko nie szukało się oparcia w organizacjach społecznych i komunalnych, najbardziej uprawnionych i zorganizowanych do dokonywania zadań repartycyjnych lecz często nawet odpychało się je od współpracy i urzędowało się państwowe biurokratyczne i nieudolne ośrodki repartycji, dochodzące nawet do detalicznej sprzedaży artykułów miastom. Zarówno P. U. Z. A. P. P. i jego agendy i komisariaty aprowizacyjne przy gminach miejskich, jak również centralne organa Ministerstwa Apropowizacji często brały na siebie zadanie sprzedawania ludności cukru, nafty i innych artykułów poza organizacją aprowizacyjną miast. Ostatnie były pod tym względem bezradne, gdyż odnośne protesty nie odnosiły skutku, a udział przedsta-

wicieli spóżywców miast wt. zw. Radzie Apropowizacyjnej jest tak nikły, a kompetencje samej Rady tak nieznaczne, że o decydującym wpływie tutaj mowy być nie może. To też, widzieliśmy w okresie omawianym, że tylko indywidualne starania tych czy innych zarządów miejskich, poparte protekcją posła, czy też artykułami prasy, czy wreszcie groźbą przesilenia w danem mieście, odnosiły pewien skutek, lecz skutek doraźny, w danym tylko momencie zaspakajający częściowo potrzeby petenta w ten sposób, że odbierało się innemu przypadający jemu udział i prowadziło się tę pracę drogą łataniny od wypadku. Nie mniej obojętnie odnosił się Rząd do poczynań akcji samopomocy miast naszych, zserodkowanej w Towarzystwie Apropowizacji Miast Polskich i Ziemi Wschodnich. Zarząd Towarzystwa, znając położenie miast naszych i świadom zarówno roli i znaczenia placówki naszej, jak i swej odpowiedzialności, czynił wszelkie możliwe zabiegi i starania, aby mózdz znaleźć należyte oparcie dla swej działalności. Pomoc Rządu była tu konieczna i zarówno ze strony finansowej, gdyż miasta będące w krytycznym położeniu, nie były i dzisiaj nie są zdolne do finansowania transakcji zakupowych na swoje potrzeby, jak i udzielenie niezbędnych zezwoleń, tj. zdjęcia całego ogromu ograniczeń, z jakimi zakup i sprzedaż towarów jest u nas połączony. Wszelkie jednak kroki, zmierzające do uzyskania dla miast naszych niezbędnej pomocy, nie odniosły skutku, kredytu Rząd udzielić nie chciał, jakichkolwiek bądź samodzielnych praw do działalności, czy aprowizacyjnej, czy zakupowej na terenie b. dzielnicy pruskiej Towarzystwo uzyskać nie mogło, choć często na uzyskanych audjencjach otrzymywało daleko idące obietnice, jednak przy załatwieniu czegoś realnego zawsze natrafiało na przeszkody nie do przewyciężenia, wynikające z tego marazmu biurokratycznego, jaki dominuje w naszej młodej organizacji pań-

stwowej. To też wszelkie kroki w dziedzinie zakupów musiało Towarzystwo stawiać samodzielnie, starając się samo wejść na rynek wewnętrzny i zagraniczny i uzyskać zaufanie niezbędne w działalności handlowej. Nie mając pomocy rządowej, musiało Towarzystwo znaleźć samo odpowiednie źródła zakupowe któreby mogły zaspakajać potrzeby miast. Najważniejszą tranzakcją, a zarazem najtrudniejszą do wykonania, jakie Towarzystwo w okresie sprawozdawczym dokonało, był zakup 250 wagonów mąki amerykańskiej od jednej z najpoważniejszych firm eksportowych w Ameryce „Quaker Oats Company”. Zakup powyższy mógł być dokonany tylko za gotówkę, gdyż o żadnym kredycie towarowym dla Towarzystwa w tym okresie nie mogło być mowy. Ponieważ wszelkie zabiegi u Rządu, pomimo przyrzeczeń pp. Ministrów Apropowizacji i Skarbu, nie wydawały żadnych rezultatów i Towarzystwo nie mogło uzyskać ani Kredytu, ani nawet gwarancji rządowej należało zwrócić się do źródeł prywatnych. Zarządowi Towarzystwa udało się wejść w kontakt z polakami, amerykańskimi podanymi, i przez właściwy związek mieć zapewnioną zapłatę w amerykańskiej walucie za mąkę dostarczoną do Polski. Tylko więc przez starania miast i T-wa Apr. Miast Polskich i Ziemi Wschodn. tranzakcja mogła dojść do skutku i mąka, która obecnie nadchodzi, jest w stanie choć częściowo łagodzić krytyczne obecnie położenie apro wizacyjne miast.

d. c. n.

Kronika Miejska.

— **Zakończenie pertraktacji z pracownikami miejskimi.** W d. 4 b. m. zakończone zostały pomyślnie pertraktacje Magistraty z przedstawicielami pracowników i robotników gazowni miejskiej. Na zasadzie osiągniętego porozumienia urzędnicy i robotnicy otrzymują podwyżkę w

wysokości 70% od całkowitych poborów dotychczasowych. Podwyżka liczy się od 15 listopada.

Ponieważ pracownicy gazowni nie otrzymują 15-tej pensji, Magistrat zgodził się wypłacić przed świętami jednorazowy zasiłek drożyznianny w wysokości 35% pensji październikowej.

Tym sposobem zakończone zostały bez żadnych konfliktów pertraktacje ze wszystkimi pracownikami Zarządu Miejskiego i przedsiębiorstw miejskich.

— **Z Wydziału Zdrowotności Publicznej.** Z dniem 30 ub. m. został uruchomiony Zakład Kąpielowy miejski przy ul. Szkolnej Nr 11. Mieszczący się w tymże domu Miejski Zakład dla leczenia świerzbu został również oddany do dyspozycji publiczności.

* * *

Na wniosek Wydz. Zdrow. Publ. Magistrat podwyższył z dniem 1-go listopada r. b. o 100% wysokość jednorazowych zapomóg na częściowe pokrycie kosztów pogrzebu.

*

Na wniosek Wydz. Zdrow. Publ. Magistrat zatwierdził dwa etaty dla nauczycielek, które będą udzielały pacjentkom szpitala „Marji Magdaleny” nauki czytania i pisania w połączeniu z pogadankami oraz rącznych: sznurkowych i ze słomy.

* * *

Magistrat postanowił pobierać od Min. Opieki Społ. po mk. 60.— dziennie za utrzymanie osób zatrzymanych w zbiorni miejskiej, poczynając od dnia 1-go października r. b.

* * *

Przy Wydz. Zdrow. Publ. powstaje sekcja do walki z jaglicą.

* * *

Magistrat zatwierdził p. Juliusza Łopatkę, jako członka delegacji Wydz. Zdrow. Publ. na miejsce p. Birencwajga.

* * *

Delegacja W. Z. P. dokooptowała rejentową p. Wandę Ładzinę jako

członka komisji gospodarczej przy Wydziale Zdrow. Publ.

* * *

Na wniosek W. Z. P. Magistrat zatwierdził sumę mk. 36.000.— na polepszenie wiktury podczas świąt Bożego Narodzenia dla chorych i personelu szpitali miejskich.

* * *

W wykonaniu uchwały Rady Miejskiej z dnia 12 listopada 1919 roku, Wydz. Zrow. Publ. otwiera w dniu 1-go lutego 1921 roku, przy ulicy Tramwajowej № 13 ambulatorjum dla chorych zewnętrznych.

Z Prasy.

— **Przed groźną epidemją.** Cholera dziesiątkuje w straszliwy sposób jeńców w Strzałkowie. Dziennie umiera nie dziesiątki, ale setki osób. W Słupcy sygnalizują objawy tej strasznej choroby. Niedługo, a do Łodzi może zawitać straszny gość, który poczynić może okropne opustoszenia wśród wycieńczonych, osłabionych odżywianiem wojennem, robotników.

Straszliwy podarunek zrobiła nam „sowiecka republika rad komisarских“. Z obietkami rajy bolszewickiego zawitała do Polski wraz z najazdem dżuma, ezrezwyczajki i cholera. Czas już najwyższy przygotować się należycie na przyjęcie cholery, a przede wszystkim należy zakończyć strajk stróżów, który z każdym dniem pogarsza stan zdrowotny naszego miasta.

Wojewódzki Urząd Zdrowia winien za pomocą popularnych publikacji, uświadomić ludność o symptomach, przebiegu i środkach zaradczych w razie zachorowania.

Wróg groźny stoi u bram miasta, a wokół widzimy brud i niechłajstwo. Na stacjach kolejowych setki podróżnych, jakby w jakim przytułku noclegowym spooczywają na brudnej, od lat chyba nie mytej podłodze, roznosząc choroby i zarazę.

W tramwajach nikt nie urządza koniecznej dezynfekcji, bo i cóż obchodzić może akcjonariuszów, że tramwaje staną się rozsładnikami cholery.

W pociągach, instytucjach społecznych, miejscach, publicznych widzimy na każdym kroku brak zachowania najelementarniejszych zasad higieny. Stan taki w naszej, pozabawionej kanalizacji, Łodzi, może mieć smutne skutki, jeżeli Okręgowy Urząd zdrowia nie wyda odpowiednich w tych wypadkach zarządzeń.

(„Łodzianin“).

Sprostowanie.

W. № 48 „Dziennika Zarządu m. Łodzi“ w art. „Łódzka Rada Miejska przeciw Senatowi“ wkrađa się omyłka. Mianowicie winno być, że r. Jarblum przemawiał w imieniu frakcji Żydowskiej w Radzie Miejskiej nie zaś, jak mylnie podano, w im. „Żydowskiego Klubu Ludowego“.

OGŁOSZENIE.

Wydział Zaprowiantowania Miasta podaje do wiadomości, iż sprzedaje na paszę:

- a) baraki pastewne po cenie hurt. mk. 150, za korzec detal. mk. 160,
b) białą marchew „ „ „ mk. 170 „ „ „ mk. 180.

Magistrat.

OGŁOSZENIE.

Posiadacze karty żywnościowej okresu 127-go (listopada) uprawnieni będą w przyszłym tygodniu do nabycia:

300 gramów cukru białego na podstawie odcinka № 7; odcinek № 1 na mąkę realizowany będzie do wtorku, dnia 7 grudnia włącznie — poczem wszystkie odcinki 127-go okresu z wyjątkiem 7-go na cukier tracą swą wartość.

Karta 128 okresu za grudzień uprawnia do nabycia:

1 funta soli białej na postawie odcinka № 3	3
1 " " ciemn. " " " "	4
2 " chleba " " " "	7
2 " " " " " "	8

Łódź, dn. 2 grudnia 1920 roku.

M A G I S T R A T.
Komitet Rozdziału Chleba i Mąki

LICYTACJE PRZYMUSOWE.

W wtorek dnia 7-go grudnia 1920 r. odbędą się licytacje za gotówkę przy następujących ulicach.

Między godz. 9 — 4 przed poł. ul. Drewnowska 18, 6 stolików, 12 krzesel 1 zegar ścienny. Cegielniana 45, kanapa. Średnia 65, lustro. Południowa 29, 1 kredens, 1 maszyna do pisania, 1 obras, 2 krzesła. Cegielniana 68, 300 krzesel. Zawadzka 1, szafa. Cegielniana 47, 2 szafy do rzeczy. Cegielniana 47, maszyna do szycia. Dzielna 49, kredens. Kamienna 10, lustro. Cegielniana 45, stół. Srebrzyńska 41, szafa kuchenna.

W piątek dnia 9-go grudnia 1920 r. odbędą się licytacje za gotówkę przy następujących ulicach.

Między godz. 9 - 4 przed poł. ul. Lipowa 9, zegar ścienny. Nawrot 99, maszyna do szycia, zegar, komoda. Piotrkowska 60, szafa. Lipowa 9, 2 stoliki do kwiatów. Aleksandryjska 19, 1 obras płaszowy. Nawrot 42, obras płaszowy. Rawska 6, krzeselko gięte. Piotrkowska 186, stół kuchenny.

Miejski Urząd Sekwestracyjny.

Zaginął paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Abram Majlech Unikowski. 2—3

Zaginęła karta powołania na imię Mojżesza Wajsberga wydana przez łódzkie P. K. U. i kwit Sądzu Pokoju w sprawie M. Grynberga. 1-3

Wydawnictwo Zarządu Miasta Łodzi.

Odbito w tłoczni B-ci Holcman w Łodzi, ul. Zawadzka № 7.